

Зайцев Олександр Васильович,

к.е.н., доцент Сумського державного університету, Україна

ОБ'ЄКТИВНА ВАРТІСТЬ ТОВАРІВ ТА ЇЇ ВИМІРЮВАННЯ

Про питання виміру вартості товарів та послуг, що вимірюється не грошима, а має інший показник вимірювання, — буде йти мова в цьому повідомленні.

Коли продаються товари і послуги, то поряд з ними люди — продавці й покупці. Вони домовляються про величину вартості у вигляді суми грошей. Отже, в першу чергу, грошова вартість — це результат угоди між людьми в момент купівлі/продажу товарів або послуг. Безсумнівно, на цю угоду впливає багато чинників, але, у підсумку, саме згода між продавцем і покупцем є завершальним фактором, що визначає величину грошової вартості остаточно. Тому будемо називати таку вартість суб'єктивною. Однак, є й інша оцінка вартості товарів і послуг, яка не залежить від людської згоди, яка не залежить від домовленостей між людьми, яка не залежить від вподобань людей. Таку вартість назовемо об'єктивною вартістю.

Про таку вартість говорив пер Англії В. Петті (1623-1687). Він розрізняв «політичні» й «природні ціни». Під «політичними цінами» Петті розумів постійно мінливі ринкові ціни, а під «природними» — певну кількість праці, витраченої на виробництво товарів. Виходячи з формулювання термінів «політичні ціни» у Петті — це суб'єктивна вартість, а його «природні ціни» — об'єктивна вартість. Підданий Франції П. Буагільбер (1646-1714) у своїх роботах також розрізняв «ринкову ціну» і «істинну вартість». Він вважав, якщо «ринкові ціни» — випадкові, то «справжня вартість» закономірна, визначається працею, витраченою на виробництво товару. На думку А. Сміта (1723-1790) і Д. Рікардо (1772-1823) мінова цінність переважної маси товарів визначається кількістю праці. К. Маркс (1818-1883) вважав вартість, яка вимірюється кількістю праці, основою, стрижнем економічних процесів. Головне питання,

як у минулому так і таким залишається зараз, — як вимірювати вартість товару кількісно?

Вимірювання величини вартості, згідно теорії, здійснюється робочим часом. Категоріально час — це характеристика руху, що постійно повторюється. Проміжок від сходу Сонця до наступного його сходу прийнято вважати добою. Розподіл доби на 24 частини породжує показник — 1 година. Цей показник пов'язаний із рухом Сонця і тому називається астрономічним часом або сонячним часом. Але у людини є його власний, притаманний тільки людині, філософською термінологією — іманентний показник руху, який постійно повторюється. Це удари серця, які постійно повторюються, поки людина живе.

Важкість людської праці характеризує показник частоти серцевих скорочень, або, що одне й те ж саме, — частоти ударів пульсу [1, с. 242]. Кількість праці людини показує показник суми ударів пульсу впродовж роботи [2, с. 478; 3, с. 98-103]. Отже, сума ударів пульсу під час праці людини — це показник часу праці людини. Відразу треба зазначити що одна година праці працівника, із яких складається об'єктивна вартість (цінність) товарів, відрізняється від звичайної години, яку фіксують за допомогою всім відомого механічного або електронного годинника.

Сума ударів пульсу під час конкретного виду праці — це і є кількісний показник, що характеризує величину вартості, перенесеної на товар. Вимірювання людської праці за допомогою робочого часу стають чисельно характеризуемими і легко визначаються при використанні методу підрахунку суми пульсових ударів у людини впродовж її роботи. Цей метод в даний час широко використовується в спортивній та космічній медицині для планування, визначення та дозування роботи [2, 3]. Прийшов час використовувати його і в економічних розрахунках.

Список використаних джерел

1. Шибанов Г. П. Количественная оценка деятельности человека в системах человек — техника. — М.: Машиностроение. 1983. — с. 263.

2. Баевский Р. М. Концепция физиологической нормы и критерии здоровья // Российский физиологический журнал имени И. М. Сеченова. — 2003. — Т. 89. — № 4.

3. Волков Н. И., Попов О. И., Самборский А. Г. Пульсовые критерии энергетической стоимости упражнения // Физиология человека. — 2003. — Т. 29. — № 3.

Бібліографічний опис: Зайцев О. В. Об'єктивна вартість товарів та її вимірювання / О. В. Зайцев // Cross-cultural and economic aspects of development of European integration processes : materials international scientific and practical seminar, April 4 — 8, 2016, Košice, Slovak Republic / Academic Society of Michal Baludansky. — Košice, 2016. — P. 22-24.

